

Катерина Шевчук, Н. М. Мирончук // Професійна підготовка фахівців у системі неперервної освіти : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир, 2015. – С. 303-306.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТІВ

Організація дозвілля студентської молоді є складною і суперечливою проблемою. З одного боку, маючи можливість вибрати заняття на дозвіллі за власним бажанням, молоді люди часто не готові до свідомого вибору видів діяльності, які сприяли б повноцінному формуванню особистості. З іншого боку, студенти, особливо 1-х та 2-их курсів, прагнучи до самостійності у виборі форм дозвілля, обмежені певними соціальними ролями порівняно зі студентами випускних курсів. Отож, не маючи стійких інтересів щодо організації вільного часу, молоді люди охоче переймають від дорослих його зразки та моделі, до того ж не завжди позитивні й відповідні рівню їх психічного та фізичного розвитку, потребам та інтересам. А це породжує пасивність при залученні до духовних цінностей. Саме тому питання вивчення організації дозвілля студентів є надзвичайно актуальною [7].

Проблеми молоді та молодіжного дозвілля в Україні активно вивчають В. Осовський, Е. Головаха, Л. Яковенко, М. Головатий, Л. Виговський, Н. Прозур, В. Перебенесюк, І. Бекешкіна.

Мета статті полягає у розкритті культури організації студентського дозвілля.

Проблема формування культури дозвілля не нова. У світі філософії, педагогічної теорії та практики вона привертала увагу з давніх-давен, наприклад, з часів афінської системи виховання. Ідеї давньогрецьких мислителів (Сократа, Платона, Аристотеля, Демокрита та ін.) про необхідність формувати не лише тіло, а й душу, залишаються актуальними й сьогодні. Змінилися лише зміст, форми, методи формування культури дозвілля людини, а ідеї, висловлені кілька тисячоліть тому, продовжують розвиватися. Вони мали великий вплив на формування педагогічної теорії та практики [3].

Характерною рисою молодіжного дозвілля останнього десятиріччя стало яскраво виявлене прагнення молодих людей до психологічного комфорту в спілкуванні, бажання набути певних навичок спілкування з людьми різного соціально-психологічного плану. Складні соціальні процеси, які відбуваються в суспільстві, інтенсивний ритм життя, ускладнення проблем виробничого характеру, крах звичних, а іноді й зручних стереотипів сприйняття суспільного життя, компенсується, як правило, прагненням молоді створити певний комфорт у спілкуванні не тільки в сім'ї, але й з друзями, однолітками, за місцем роботи, проживання і навчання. Спілкування — форма дозвілля, якої молода людина

потребує органічно. Тяжіння до спілкування з однолітками пояснюється потребою молоді в емоційних контактах. Ця потреба, як правило, задовольняється в середовищі подібних собі, що знаходить підтвердження в спонтанній поведінці молоді, яка охоче, ніж у будь-який інший період життя, об'єднується в групи [4].

Для молодих людей характерний низький рівень усвідомлення значущості дозвілля. Якщо проаналізувати систему пріоритетів цінностей дозвілля молоді, то виявляється, що інтелектуальні форми дозвілля посідають лише третє місце, а перше – пасивні форми. Практично єдиним каналом, який забезпечує широкий доступ абсолютної більшості молоді до художніх цінностей вітчизняної та світової культури, стало телебачення та інтернет. У наш час уже нікого не здивуєш наявністю такого звичного атрибуту побуту, як телевізор чи комп'ютер, і це ніяк не залежить ні від типу поселення, ні від віку та статі. Однак, це відразу відбилося на структурі вільного часу молодих людей, найбільша кількість яких проводить свій вільний час біля екрана комп'ютера та телевізора [5].

До однієї з особливостей молодіжного дозвілля відноситься своєрідність середовища його протікання. Батьківське середовище, як правило, не є пріоритетним центром проведення дозвілля молоді. Переважна більшість молодих людей воліють проводити вільний час поза будинком, у компанії однолітків [1].

Ще одним із найпоширеніших серед молоді видів дозвіллевої діяльності, відпочинку, розваги є дискотека. Вона виступає і як одна з популярних сучасних форм самодіяльної творчості [2].

Молодіжне дозвілля, ніби перехоплюючи естафету підліткового дозвілля, закріплює, а багато в чому і закладає в молодій людині такі звички й уміння, які потім цілком визначатимуть його ставлення до вільного часу. Саме на цьому етапі життя людини виробляється індивідуальний стиль дозвілля і відпочинку, накопичується перший досвід організації вільного часу, виникає прихильність до тих чи інших занять [6].

Нами було проведено дослідження з метою вивчення організації дозвілля студентів. У ньому взяли участь 50 студентів перших-п'ятих курсів природничого факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка.

На запитання «Чи достатньо у місті місць задоволення потреб дозвілля?» відповіді студентів розподілилися таким чином: тих, хто вважає, що «достить», – 67 %, а тих, хто вважає, що «недостатньо», – 33 %. Дозвілля студентів 1-3 курсів і старших курсів істотно відрізняється. Так 30% студентів молодших курсів займаються спортом, 25% відвідують кінотеатри, 10% використовують час на самоосвіту, і майже 35 % відвідують нічні клуби. До четвертого курсу вірними спорту залишаються лише 12%, самоосвітою продовжують займатися 5%,

інтерес до кінотеатрів зростає й відвідує їх уже 30% студентів. 53% старшокурсників — активні відвідувачі нічних клубів.

На запитання «Що в нічному клубі подобається найбільше?» 40,4% відповіли: музика, дискотека, можливість потанцювати, 36,2% — друзі, особливий контингент людей, 23,4% — дизайн, меблі, інтер'єр.

Якби можна було вступити до будь-якої організації, то молодь би вибрала організацію: спортивної спрямованості — 45%, інтелектуального плану — 22%, творчої спрямованості — 33%. На запитання «Хто, зазвичай, є організатором Вашого дозвілля?» отримано такі результати: 50% опитуваних самі організовують своє дозвілля, 40% звертаються за допомогою до друзів, і лише 10% радяться із батьками.

Узагальнюючи викладене, можна виокремити такі основні характеристики дозвілля молоді:

- дозвілля має яскраво виражені фізіологічні, психологічні й соціальні аспекти;
- дозвілля ґрунтується на добровільності під час виборів роду занять і рівня активності;
- дозвілля передбачає не регламентовану, а вільну діяльність;
- дозвілля формує і розвиває особистість;
- дозвілля сприяє самовираженню, самоствердженню та самовдосконаленню особистості через вільно обрані дії;
- дозвілля стимулює творчу ініціативу;
- дозвілля є сфера задоволення потреб особистості;
- дозвілля сприяє формуванню ціннісними орієнтаціями;
- дозвілля формує позитивну «Я — концепцію»;
- дозвілля забезпечує задоволення, веселий настрій і персональне задоволення;
- дозвілля сприяє самовихованню особистості.

Список використаних джерел

1. Воловик А.Ф. Педагогика досуга: учебник / А.Ф. Воловик. — М.: Академия, 1998. — 229 с.
2. Грач И.С. Педагогика молодежного досуга / И.С. Грач // Образование. — 2003. — № 2. — С. 15 - 19.
3. Кендо Т. Дозвілля і популярна культура, в динаміці та розвитку / Кендо Т. // Особистість. Культура. Суспільство. — 2000. — Т. II. Вип. 1(2). — С. 288.
4. Стеббінс Р.А. Вільний час: оптимальний стиль дозвілля (погляд з Канади) / Р.А.Стеббінс // Соціологічний журнал. — 2000. — № 7. — С. 64-73.
5. Стрельцов Ю. А. Основные направления самореализации молодежи в условиях досуговой деятельности / Стрельцов Ю. А. — СПб., 2002. — 185 с.

6. Суртаев В. Я. Социально-педагогические особенности молодежного досуга: учебное пособие / Суртаев В. Я. – Ростов-н/Дону, 1997. –200 с.

7. [www. studentam. net.](http://www.studentam.net)